

Frågor och svar om abort

Varför menar katolska kyrkan och andra kristna att abort är att utsläcka ett mänskligt liv? Borde det inte vara det rätta i vissa situationer? Det kan ibland vara svårt att förstå kyrkans inställning till abort; det kan ju finnas så många orsaker att göra en abort, till exempel om barnet är gravt handikappat. Hur tänker kyrkan i de fallen? Vi har samlat svaren på de vanligaste frågorna här, men hittar du inte svar på din fråga, kontakta oss på info@respektlivet.nu.

Vad är abort?

Abort är att avbryta en graviditet med följd att fostret avlider.

Hur utförs en abort?

Det finns två sorters aborter, medicinsk och kirurgisk. Vid medicinsk abort, som i dag görs fram till och med nionde graviditetsveckan, tar kvinnan en stark hormondos i form av tabletter, vilket framkallar aborten. Själva aborten kan sedan ske antingen hemma eller på sjukhus.

Kirurgisk abort får endast utföras på sjukhus och går till så att livmodern töms med en vakuumsug. Vid sena aborter efter tolfte graviditetsveckan görs en kombination av medicinsk abort och kirurgisk abort. Man börjar med att ta tabletter med antihormon som vid medicinsk abort och två dagar senare blir man inlagd och får en kombination av tabletter att svälja samt slidtabletter för att sätta igång värkarbetet och för att föda fram fostret. När fostret är framfött utförs en skrapning för att få ut resterna av moderkakan och minska riskerna för blödning.

Enligt gällande abortlagstiftning har kvinnor i Sverige rätt att genomgå abort fram till och med 18:e graviditetsveckan. Därefter kan man få abort om man har synnerliga skäl, efter ansökan till Socialstyrelsen. En sådan ansökan beviljas inte om fostret kan antas vara livsdugligt, i praktiken inte efter 22:a veckan, såvida inte barnet har livshotande skador, eller om kvinnans hälsa hotas av graviditeten. Det är viktigt att komma ihåg att ett barn i 18:e graviditetsveckan är ca 16 cm långt och att många av barnets förmågor och sinnen redan är utvecklade.

Det finns för tidigt födda barn som fötts i 22:a graviditetsveckan och överlevt. Av de barn som föds vid vecka 25 överlever 50 procent.

Hur många aborter görs i Sverige?

I Sverige görs det runt 37 000 aborter varje år. Sedan mitten av 1990-talet har antalet aborter ökat markant i takt med att antalet födda barn också blivit större, och var fjärde graviditet slutar med abort. Sverige har det högsta antalet aborter per 1 000 kvinnor i Västeuropa. Utförlig abortstatistik publiceras av Socialstyrelsen med jämna mellanrum. (www.socialstyrelsen.se)

Varför menar katolska kyrkan och andra kristna att abort är fel?

Den katolska kyrkan anser, liksom den stora majoriteten andra kristna (och även muslimer), att det mänskliga livet startar vid konceptionen, det vill säga då befruktningen sker. Det är då den nya människan med unik DNA-profil skapas. Under graviditeten utvecklas sedan barnet successivt, för att så småningom bli livsdugligt, men det finns inget tillfälle under graviditeten då en markant förändring sker och då det ofödda barnet definitivt blir människa. Därför menar kyrkan att det ofödda barnet måste respekteras som en människa ända från befruktningen, och att abort är ett allvarligt moraliskt ont.

Vad säger kyrkan om moderns liv är i fara?

I vissa fall när graviditeten innebär direkt fara för mammans liv, måste man för att rädda mammans liv göra ingrepp som innebär det ofödda barnets död. I de fallen accepterar kyrkan det ofödda barnets död som en oönskad konsekvens av att rädda kvinnans liv, eftersom resultatet annars blir både mammans och det ofödda barnets död.

Är ett ofött barn verkligen utvecklat nog att känna smärta?

Man har forskat mycket kring spädbarns och ofödda barns förmåga att känna smärta och har kommit fram till, att ju yngre vi är desto starkare upplever vi smärta. Ofödda barn är alltså sannolikt de allra mest känsliga för smärta, och barnets nervsystem börjar utvecklas redan under fjärde graviditetsveckan.

Varför ska inte den gravida kvinnan få bestämma över sin egen kropp?

Självklart skall en kvinna få bestämma över sin egen kropp. Problemet är bara, att det ofödda barnet är ett separat och självständigt människoliv med unika anlag. Det ofödda barnets celler kan klart utskiljas från mammans, och barnet har sitt eget blodomlopp, sitt eget hjärta, sitt eget immunförsvar, och ofta en helt annan blodgrupp än mamman. Det ofödda barnet är inte att betrakta som en del av mammans kropp utan snarare som en gäst, som är helt och hållet beroende av näringen, syre och de förhållanden som finns i kvinnan.

Vilken är kyrkans hållning vid graviditet efter våldtäkt?

Graviditet efter våldtäkt förekommer. Dock finns det ingen som kan säga, att barn som blivit till genom våldtäkt inte har rätt att leva.

Den våldtagna kvinnan behöver ett kraftfullt stöd från sin omgivning, men en abort kommer aldrig att straffa våldtäktsmannen, att göra själva våldtäkten ogjord eller att sudda ut minnet. Tvärtom kan kvinnan då komma att lida av traumatiska upplevelser både till följd av våldtäkten och aborten.

Vad är post-abort-syndrom?

Det är allmänt erkänt att vissa kvinnor och även vissa män som genomgått aborter kan drabbas av depressioner och självförebåelser. I många länder talas det öppet om detta, och läkare som utför aborter måste varna kvinnan för risken för så kallat post-abortsyndrom innan aborten görs. I Sverige talas det inte mycket om detta problem.

Om du vill veta mer om de undersökningar som gjorts av konsekvenserna av abort, skriv in +undersökning +abort i sökrutan längst uppe till höger på Respekts hemsida (www.respektlivet.nu).

Är det inte bättre att ett gravt funktionshindrat barn inte föds till ett livslångt lidande?

Om vi tror på alla människors lika värde, har vi då rätt att se till att de med funktionsnedsättningar inte föds? Som människor äger vi inte rätt att bestämma vem som har och inte har rätten till liv. Ingen kan sätta sig in i andra människors livssituation och bestämma, om deras liv är värdigt eller inte. Vilka signaler skickar vi till dem som fötts med funktionsnedsättningar, när funktionshindrade ofödda barn systematiskt förnekas liv? Denna grupp av människor får aldrig behandlas som oönskade eller som en andra klassens människor; de har lika stort människovärde som alla andra.

Tänk om föräldrarna inte har råd med ett barn?

Vi kommer aldrig att få bukt med problemet med fattigdom genom att se till att fattiga inte får barn. Snarare har vi en plikt som medborgare att hjälpa till att skapa ett öppet samhälle där alla är välkomna och där alla kan få hjälp. Tyvärr görs i Sverige mycket lite för att hjälpa unga föräldrar som väljer att föda sitt barn trots ekonomiska svårigheter. I de undersökningar som gjorts med unga mammor finns dock inte en enda mamma som ångrar sitt beslut att behålla barnet.

Har inte alla rätt att födas önskade och efterlängtrade?

Är det verkligen föräldrarna som inte önskar barnet, eller blir de pressade till ett beslut av omgivningen? Att ett barn inte är planerat behöver inte betyda att det inte kan bli mycket välkommet.

Är det inte kvinnofientligt att vara mot abort?

Nej, vi menar att det snarare är tvärtom. Genom fri abort visar samhället att det ofödda barnet helt är kvinnans problem, som hon ensam ansvarar för, och mannen, familjen och det övriga samhället slipper ta ansvar för något som ytterst sett angår oss alla. Fram för allt i USA finns feminister som aktivt är emot abort, till exempel Feminists for Life. (www.feministsforlife.org).

Vilka abortlagar har EU-länderna?

Den 1 januari 2008 fick Sverige en ny abortlag. Det blev då tillåtet för utländska kvinnor att komma till Sverige och få en abort om de betalar ingreppet själva. Sverige är därmed

det enda landet i Europa dit man kan åka och få helt fri abort fram till och med graviditetsvecka.

De flesta europeiska länder tillåter abort fram till graviditetsvecka 12 och upp till vecka 24 ifall det föreligger allvarliga avvikelser hos fostret. Många länder kräver även rådgivande samtal eller läkarintyg före aborten, även om det oftast hanteras som en formalitet.

Internationella jämförelser gör gällande att Finland sedan början av 1990-talet har det lägsta antalet aborter i Norden; därefter följer Danmark, Island och Norge.

Gravida kvinnor i tredje världen löper ofta mycket stor risk att dö under graviditeten. Borde inte kvinnor i dessa länder ha tillgång till legal abort för att rädda deras liv?

Att legalisera abort kommer inte att ge kvinnor den omfattande vård de behöver och förtjänar. Gravida kvinnor dör eftersom de inte har tillgång till mödravård, säkra och hygieniska förhållanden vid förlossningen, antibiotika, transfusioner och eftervård. Det kommer legalisering av abort inte att ändra.

Mödradödligheten kommer att minska när regeringar prioriterar kvinnors liv och agerar för att rädda dem. Fokus måste riktas på tillgång till mödravård, utbildning om näringsriktig kost, akutvård, hjälp och vård vid och efter förlossningen samt förebyggande och behandling av sjukdomar. Även enkel utrustning för att säkerställa hygieniska förlossningar, rena verktyg för att klippa av navelsträngen och vård av nyfödda kan minska mödra- och spädbarnsdödlighet.

Hur är det med unga kvinnor som föder barn i utvecklingsländer? Skulle inte abort hjälpa dem?

Unga kvinnor föder barn inte för att de inte har tillgång till abort, utan därför att kulturella seder främjar tidiga äktenskap, tidig sexuell aktivitet och påtvingade graviditeter. Det sker ofta innan den unga kvinnan är fysiskt redo att bära ett barn.

Abortlagstiftning förändrar inte allvarliga hälsoproblem. Istället krävs positiv, livslång, bekräftande utbildning om kvinnors kroppar och om de effekter tidigt äktenskap och moderskap innebär. Utbildning, arbete, kompetens och sysselsättning hjälper unga kvinnor och män med deras framtid. Flickor och pojkar som stannar längre kvar i skolan får nytta av utbildning som lär dem självrespekt och positiv självkänsla, och de får kunskap och hopp om framtiden. De får därmed möjlighet till beslut som är bättre för deras hälsa som t.ex. att säga "nej" till samlag. Således är utbildning lösningen, inte abort.

Kvinnor i utvecklingsländer förtjänar också mödravård, kunniga barnmorskor och tillgång till akut förlossningsvård. Slutligen behöver unga kvinnor inte bara utbildning utan även skydd från exploatering, inklusive trafficking, tvångsarbete, fysisk misshandel och olika

sexmetoder (t.ex. förekommer det inom vissa kulturer att män våldtar unga flickor i falsk förhoppning om att det kommer att bota dem från hiv/aids).

Bör inte abort legaliseras så att det blir säkert? Hur är det med rapporterna om de tusentals kvinnor som dör varje år p.g.a. illegala aborter?

Att legalisera abort betyder att fler kvinnor kommer att utsättas för abort med risker för fysiska och känslomässiga komplikationer, men löser inte på något sätt de djupare frågor kvinnor möter och tar inte itu med kvinnors verkliga behov. Abort ger ingen kvinna utbildning eller färdigheter för ett arbete. Det är inte ett sätt att få mat på bordet eller tillgång till rent vatten. Efter en abort återvänder kvinnan till samma situation som hon befann sig i innan. En enda abort är en för mycket, och den innebär att vi har misslyckats att ge stöd till kvinnan.

Legalisering av abort gör det inte säkrare, det finns inget sådant som säkra aborter. Förutom det döda barnet kan både legala och illegala aborter orsaka komplikationer med allvarliga konsekvenser för kvinnan, som exempelvis en perforerad livmoder, kirurgiska fel, blödningar eller infektioner.

Senare i livet kan kvinnor som har gjort abort drabbas av infertilitet, missfall eller för tidig förlossning, bröstcancer, depression, missbruk, relationsproblem eller oförmåga att anknyta till senare födda barn.

Tyvärr finns det ingen tillförlitlig global statistik om abort. Vissa länder saknar grundläggande födelse- och dödsregister, så rapporterna är baserade på uppskattningar och antaganden. Världshälsoorganisationen WHO medger att uppgifter om osäkra aborter är ofullständiga och innehåller väsentliga fel. Vissa av de uppgifter som nämns är helt enkelt falska. I boken *Aborting America* erkänner den amerikanske gynekologen Bernard Nathanson att han och en amerikansk lobbygrupp för abort, NARAL, ljög om antalet kvinnor som dör genom illegala aborter, som en del av deras framgångsrika strategi att verka för att legalisera abort i USA:

"...det var alltid 5 000 - 10 000 dödsfall per år. Jag erkänner att jag visste att dessa siffror var helt falska ... men enligt "moralen" i vår revolution, var det bra siffror och allmänt accepterade ...".

Medan vissa abortförespråkare manipulerar statistik är kvinnors verkliga behov eftersatta. Kvinnor dör fortfarande, antingen av brist på lämplig vård eller så offerar de sina barns liv i brist på livsbekräftande valmöjligheter. Vad kvinnor vill ha och behöver är full delaktighet som medborgare, lika tillgång till resurser och möjligheter och rättsligt skydd mot diskriminering, våld och förtryck.

Finns det inte tillräckligt många barn i världen?

Abort är inte svaret på oro över befolkningens mängd. Kvinnor gör abort på grund av otillfredsställda behov, inte på grund av oro över befolkningens mängd. Kvinnor i

utvecklingsländer behöver rent vatten, näring, förmåga att äga mark, vaccination och annan hälso- och sjukvård, utbildning osv. Deras barn är varken deras eller våra fiender.

Är inte abort en reproduktiv rättighet och en del av kvinnors övergripande reproduktiva hälsovård? Äventyraryr inte politik som begränsar kvinnors val deras hälsa?

Reproduktiv hälsa kan inte särskiljas från kvinnors hälsa i allmänhet. Vi måste inse att en kvinnas hälsa börjar i livmodern och fortsätter till hennes naturliga död. I vissa länder är ofödda flickor och mödrar i behov av prenatal vård och flickor behöver skyddas för att inte bli selekterade p.g.a. könet. Flickebarn måste få hjälp i varje skede av deras utveckling och behöver skyddas från våld som barnamord, våldtäkt, incest, sexuellt utnyttjande i hemmet, abort, tvångsarbete, sexhandel samt hiv och aids.

Strukturer i samhället behöver ändras för att hjälpa kvinnor. Att godkänna abort som en lösning betyder att samhället inte längre måste ta graviditet på allvar och slipper stödja kvinnan.

Abort är inte vård utan ett tecken på att kvinnors behov på hälsovård inte har uppfyllts. Forskning pekar på att kvinnor drivs till abort genom brist på praktiskt och känslomässigt stöd. En kvinna som gjort abort har inte nödvändigtvis gjort ett fritt val; ofta ser hon inte ett livskraftigt alternativ till aborten.

Man kan dra paralleller till länder med hög andel självmord bland kvinnor. Svaret är inte att underlätta för de kvinnor, som inte ser andra möjligheter i livet, att begå självmord. Lösningen är att ta itu med de djupare frågorna som driver kvinnor till desperata lösningar.

Har katolska kyrkans lära om abort alltid varit densamma?

Från det första århundradet har kyrkan förklarat att varje framkallad abort är ett moraliskt ont och på så sätt tagit avstånd från omgivande hedniska kulturer som tillät abort och barnamord. Redan i Gamla testamentet låter Herren säga genom profeten Jeremia: "Innan jag formade dig i moderlivet utvalde jag dig, innan du kom ut ur modersskötet gav jag dig ett heligt uppdrag" (Jer 1:5). Psaltaren beskriver en människas tillblivelse i moderlivet: "Du skapade mina inälvor, du vävde mig i moderlivet... Du kände mig alltigenom, min kropp var inte förborgad för dig, när jag formades i det fördolda, när jag flätades samman i jordens djup. Du såg mig innan jag föddes, i din bok var de redan skrivna, de dagar som hade formats innan någon av dem hade grytt" (Ps 139:13-16).

I Didache, ett dokument från den apostoliska tiden (omkring år 100), står det uttryckligen: "Du skall inte döda barnet genom fostermord. Du skall inte låta ett nyfött barn gå under." Abort sågs som en förolämpning mot Gud eftersom den avsiktligt tillintetgör det som han skapat; redan i Hippokrates (460-370 f. Kr.) ed hette det att en läkare inte får "ge någon kvinna fosterfördrivande medel" oavsett var i graviditeten fostret befinner sig.

Kunskap om embryologi var självklart mycket begränsad under tidig kristendom. Många kristna tänkare accepterade de biologiska teorier baserade på bl. a. Aristoteles (384-322 f. Kr.) filosofi, som ansåg mannen vara den enda aktiva parten i fortplantningsprocessen. Trots dessa felaktiga biologiska teorier var Kyrkans övertygelse att abort alltid är en allvarlig förseelse, vilket sedan bekräftades av kyrkofadern Augustinus (354-430). Han trodde att människans själ inte utvecklas förrän några veckor in i graviditeten, men varnade för att utnyttja dessa teorier för att tillåta abort. Filosofen Thomas av Aquino (1225-1274) kom tillbaka till Aristoteles teori om att den rationella människans själ inte är närvarande under de första graviditetsveckorna, men avvisade abort som en allvarlig synd mot naturen när Guds gåva till ett nytt liv förkastas.

Med upptäckten av det mänskliga ägget 1827 förstod man att ägg och spermier vid befruktningen bildar en ny levande människa som skiljer sig från både mor och far, och 1869 tog man helt bort den otidsenliga beskrivningen av "besjälade" och "obesjälade" foster från den kanoniska lagen.

Påven Johannes Paulus II återgav i encyklikan *Evangelium vitae* 1995 klart och tydligt Kyrkans lära om abort och slog fast "i gemenskap med katolska kyrkans biskopar" att "det direkta och avsiktliga avlivandet av en oskyldig människa alltid är ett ytterst allvarligt brott mot den moraliska ordningen" (*Evangelium vitae*, 62).

Vart kan jag vända mig om jag behöver vägledning eller har fler frågor om abort?

Kontakta Respekts jourtelefon på telefonnr. 020-462 662, e-post jourtelefon@respektlivet.nu eller SMS 073-079 27 24. Du kan vara anonym.